

SLOVENSKI DELAVEC

UREDNIŠTVO IN
UPRAVA: Ljubljana,
Čopova 1 Del. zbornica —
Tel. št.: 85-29 — Pošt. če-
kovni račun št. 17.548 —
NAROČNINA: Za
člane ZZZ 2 din mesečno,
za druge naročnike 3 din
mesečno. LIST IZHAJA
VSAKO SOBOTO

LETO III.

LJUBLJANA, NEDELJA, 1. JANUARJA 1939.

ŠTEV. 1.

„Slovenski delavec“ ob Novem letu

Kdor ne čita časopisa, je sličen onemu, ki iz svoje hiše vidi samo do domačega plota; šele časopis je tisti činitelj, ki odpira človeku razgled po svetu. Stopnja povezanosti današnje družbe je tako velika, da je za posameznika nujno potrebno za zaščito svojih lastnih koristi, duhovnih in gmotnih, da pozna svet, kako se suče in giblje, v kakšnih medsebojnih odnošajih stojijo posamezniki, stanovi, narodi in države.

Delavstvo je gospodarsko najšibkejši stan naroda in zaradi tega najbolj izpostavljen nevarnosti, da nosi vsa bremena družbe, da kot nosilec proizvodnje pomaga drugim do nakopičenja materialnih dobrin, sam pa ostane brez najnujnejših sredstev za življenje.

Življenje delavca je boj, nepretrgan težak boj. Gorje njemu, če podleže! Ah sme podlež! Ne! Stan, ki iz zemeljske tvarine ustvarja skupno s kmečkim stanom vse one dobrine, ki so človeštvu potrebne za njegov obstoj, ne sme in ne more podleči. Če se pouca ta steber, se mora podreti vsa družba.

Moč delavstva je v svoji stanovski organizaciji, katere sestavni del je posamezni delavec. S svojim članstvom in sodelovanjem pomaga sebi in celotnemu stanu, skratka postane borec armade dela. Bojevnik pa mora poznati bojno polje in poznati orožje ter razlikovati dobro orožje od slabega. Orožje delavca v boju za zaščito svojih stanovskih pravic je njegovo znanje, ki ga črpa predvsem iz organizacije. Vendar nima organizacija vedno dovolj prilike vse svoje člane-bojevnike z ustnim šolanjem in poročanjem vzdrževati na tekočem in na dovoljni višini stanovske izobrazbe.

Za to pa ima delavska organizacija svoje glasilo, ki ima poleg pregledne in kratke informativne naloge v splošnem in iz delavskega gibanja dolžnost nuditi članstvu primerno strokovno izobrazbo.

»Slovenski delavec« stopa v tretje leto svojega poslanstva. Premagali smo vse ovire in dvignili naš list na lepo višino, ne samo kar tiče rednega izhajanja in lepe oblike, ampak tudi vsebinsko se lahko brez sramu postavimo v vrste med one naše slovenske liste, ki so resnična glasila našega naroda. Ze sama idejna osnova dviga »Slovenskega delavca« visoko nad površino velikega števila onih listov in lističev, katerih edini smoter je razkranjanje skupnosti. Vse kar prinašamo, je osvetljeno z lučjo stvarnosti in večnih resnic ter tako daje čitatelcem močno idejno oporo in vrši obenem tudi konstruktivno vzgojno funkcijo.

Poleg tega prinaša naš list socialno politične članke, iz katerih se naši bralci seznanijo z družbenimi odnošaji med stanovi, o njih urejanju s strani posameznih stanov in s strani politične oblasti. Seznanja jih in jim tolmači najvažnejše določbe socialne zakonodaje. Pri vsem tem preveča naš list oni duh krščanske morale, ki je v Sloveniji svojstven glasilom narodne katoliške skupnosti in v medsebojnem dopolnjevanju in skladnosti predstavljajo resnično javno mnenje vseh stanov naše ožje domovine.

»Slovenski delavec« seznanja s svojimi poljudno znanstvenimi članki, ki obravnavajo važna sodobna gospodarska vprašanja, svoje bralce z mehanizmom gospodarskega liberalizma, ki se mora pretvoriti v nov stanovski družabni red. Vsa ta vprašanja obravnavana na primeren način, so za člane in krajevne funkcionarje naše delavske strokovne organizacije zelo važna, ker jim dajejo pravičen vpogled v obstoječe socialno-ekonomske razmere ter jim obenem kažejo način in smer njihovega izboljšanja.

Na koncu starega leta si upamo trditi, da je »Slovenski delavec« pri svojih skromnih močeh svojo nalogo častno izpolnil. Pri vsem tem tudi nikoli ni izpustil iz vida, da ni samo delavski stanovski list, temveč predvsem tudi slovensko katoliški. »Slovenski delavec« je stal in bo stal na stališču zvestobe do Cerkve in njenega socialnega nauka, je in bo razkrinkal vse one socialne nauke in njih nosilce, ki ogrožajo interese in samobitnost našega naroda in našega delavstva.

Kot glasilo Zveze združenih delavcev, ki je na svoji plenarni seji dne 18. decembra 1938 sprejela sklep, da z ustanovitvijo kulturnega odseka anti-boljševiške obrambe postane ZZZ glavni nosilec

boja proti marksizmu v vseh njegovih odtenkih, pripada »Slovenskemu delavcu« naloga, da poleg že omenjenih nalog svoje bralce informira o načinu tega boja, ki ga bo vodila ZZZ.

Pri vsem tem pa »Slovenski delavec« doslej ni in tudi v bodoče nikoli ne bo pozabil apelirati na merodajne činitelje in jim dokazovati, da je najboljša in najvažnejša sredstvo za ohranitev duševno zdravega delavstva čim bolj izgrajena moderna socialna zakonodaja.

Da pa bo »Slovenski delavec« vse to v nastopajočem letu zmogel, je nujno potrebno, da vsi člani ZZZ in naročniki »Slovenskega delavca« doprinesejo svoj delež predvsem s točnim plačevanjem naročnine. Jasno povemo, da smatramo vsakogar, ki prejema naš list, ne da bi ga plačal, za rušilca delavske stanovske enotnosti.

Točno plačevanje naročnine je naša brezpogojna zahteva, katero postavljamo kot minimum stanovske zavesti. Smatramo pa, da je dolžnost zavednih članov in funkcionarjev ZZZ še mnogo večja in obstaja v tem, da bodo stalno na delu za naš list. Naša organizacija se širi in mora zato svojo naklado stalno večati, kar je vse povezano z velikimi stroški. Ob ustanovitvi novih edinic se poravnajo ti stroški šele naknadno in je zato potrebno, da razpolaga »Slovenski delavec« s primernim tiskovnim fondom.

»Slovenski delavec« ni le glasilo centrale ZZZ, ampak tudi vseh njenih edinic in mora zato ustvarjati ozko povezanost med bralci in uredništvom, kar je mogoče le na ta način, da posamezne edince stalno poročajo o krajevnih razmerah delavstva in njegovih stremljenjih in tako »Slovenski delavec« postane živa slika življenja našega delavstva — fotografija, ki pokaže socialne razmere naših tovarn v resnični luči. Poročevanje edinic mora biti sistematično, organizirano, in kar je najvažnejše, biti mora stvarno.

Plemenita je bila funkcija »Slovenskega delavca« v preteklem letu. Zato se vsem onim, ki so mu pomagali, najlepše zahvaljujemo. Ob nastopu novega leta pa pošiljamo vsem našim članom in naročnikom tovariški poziv, da zavijajo rokave in grede na delo za čim prejšnjo podvojitve naklade »Slovenskega delavca«. Prepričani smo, da ostanejo neomahljivi poborniki delavske strokovne organizacije ZZZ ter njenega glasila »Slovenski delavec« in s tem v letu 1939 prispevajo svoj delež na oltar boljše bodočnosti slovenskega delavstva.

Tako stopamo v novo leto boja, napredka in zmage in želimo vsem našim bralcem, članom, naročnikom in prijateljem

SREČNO IN BLAGOSLOVLJENO NOVO LETO!

Smo moderna delavska organizacija

Ne trdimo tega mi sami od sebe. To priznanje nam je dal ob svojem zadnjem nagovoru na naše tečajnike naš gradbeni minister dr. Miha Krek. Veseli smo tega priznanja in ponosni smo nanj.

Dr. Krek je naš državni minister. V razrvanih razmerah tistih držav, kjer vlada ljudskofrontaska miselnost, minister bore malo pomeni. Klika ga postavi in klika ga zopet odstavi. Narod je tam ves pregneten s samimi siepilnimi gesli. Po potrebi klika vrže na cesto eno od teh gesel, da se uica razmaja, množica razburi in vrže za koristi klike in za njene stremuhe z odgovornih mest v državni vladi tudi svoje najboljše moze. Avtoriteta od ulice odvisnega ministra pa gotovo ni velika. Temu primerna je tudi vrednost njegovih izjav.

Pri nas je ljudska fronta pogorela. Pogorelo je tudi njeno usodno zmotno pojmovanje in vrednotenje oblasti in njenih predstavnikov. Naši slovenski ministri niso odvisni od klik in dvoreznih krilatice, ampak so v mirni posesti narodovega zaupanja, njegovi trajni voditelji. Njihova avtoriteta je zato neporušna. Svoje važno veljavo obdržijo njihove izjave: **Mi smo moderna delavska organizacija.**

Mož narodnega zaupanja, funkcionar na odgovornem mestu državnega ministra nam je dal to izpričevalo.

Minister dr. Krek pa je govoril s svojega visokega položaja tudi kot preizkušen borec in vodja v delavskih gibanjih. Tako kakor on, morda nihče drugi ne pozna razmer v slovenskem delavskem življenju in v naših delavskih organizacijah. Od svoje mladosti je bil vklenjen v delavske borbe in je podpiral njegova zdrava stremljenja. Bil je, dokler je mogel biti, sodelavec v vrstah JSZ, bil je urednik »Pravice«, bil je predsednik OUZZ. S svojimi bogatimi izkušnjami, z izredno razvidnostjo in s svojo jasno besedo je bil kakor od Previdnosti poklican, da vodi naše krščansko socialno delavsko gibanje k njegovi končni zmagi. Žal ga je nezmožna klika, ki se je gibanja polastila, z mnogimi enakomislečimi izrinila in tako začela drveti nevzdržno navzdol v dokončno propast.

Čas je zahteval nove miselnosti in novih metod. Vsi delavski pokreti pa so tičali kakor otroci, ki se igrajo može, v škornjih očetov. Poskušajo, a ne morejo nikamor naprej. Človek ima ob njih vtis, da so kakor »furmanci«. Na svojem vozu žvižgajo iz spominov na mladost, semintja pokajo z biči, vmes pa od časa do časa poganjajo vozno živinče s svojim brezvočnim: hi, hot! Mimo pa drvi vlak in reže v zrak ravno, ravno svojo novo melodijo. Kakšna ne-

enaka tekmeča! Delavski pokreti so se vsedli za »furmansko« mizo in se furmanski ostali.

Voz slovenskega delavskega socialnega gibanja je zabredel v blato. V njem ni bilo nič osvajajočega, vase zaupajočega. Njegov pogled je bil ves obrnjen nazaj v preteklost in v tujino. Sam se je iztrgal iz domače skupnosti in si izpodrezal korenine. Proti novim tokovom je ustvaril prave barikade »svobodoljubnih« organizacijskih pravil in strl povsod zdravo svobodo mišljenja.

Tako nesposoben in nečasoven je še to, kar mu je čas prinesel sam od sebe, zapravljal in zapravlja kakor nezmožen gospodar, ki zasluži kuratelo. Kaj

je naredil iz delavske skupnosti, kaj iz resnične demokracije, kaj iz raznih socialnih ustanov?! Delavstvo je razbil, demokracijo zmaličil, socialne ustanove zmehaniziral, delavsko borbo ohromel. Hrom je končno sam postal.

Ze davno niso več zato nam nasprotni delavski pokreti sodobni, moderni. To ve realno — socialni delavec minister dr. Krek in zato se zdi, je prav v to izjavo, da je ZZZ moderna, položil najtežjo obsojbo na ostala delavska gibanja: niso več sodobna, niso več moderna. Nimajo pravice do življenja, ker so zgubili vezi z delavstvom in smisel za njegove težnje. Ven morajo iz delavskih ustanov, ker je čas, »da pridejo« v roke predstavnikov moderne delavske organizacije ZZZ. Marksistični razdirači stanu in naroda se morajo unakniti, ker je prišel čas, »da

(Dalje na 2. strani zgoraj)

Centrala ZZZ želi vsem članom in prijateljem paketa srečna Novo leto!

(Nadaljevanje s 1. strani)

bodo delavstvo vodili mladi borci zdravega delavskega stanu našega naroda.

Mi smo g. ministru hvaležni za to njegovo karakterizacijo našega gibanja. Mi ne gledamo nazaj. Preteklost sploh nikoli naša ni bila. Nič nismo v njej pustili, nič tam pozabili. Naša je sedanost. V njej nočemo sanjariti, ampak delati in pometati. Mi že pometamo. Povsod samo osvajamo z enim edinim prepričanjem, odkar sploh vemo, da bomo zmagali. — Kdor bere naše okrožnice, kdor posluša naše razprave, kdor čita naš list, more strmeti nad enim, nad našo mladostno vero, da bomo zmagali. Kakor vijak smo se zajedli v sodobno družbo in sedaj privijamo, tesnimo, stiskamo z modernim geslom, ki ga je za naš list za lanski božič napisal minister dr. Krek. »Roko v roki!« v eni nedeljivi skupnosti celega stanu z narodom in njegovimi voditelji.

Kaj naj postavijo proti nam naši nasprotniki enakovrednega?! Nič! Zato naj gredo. Zato bodo šli.

Grožnje so — strahu pa ni

Nasimi marksistični in marksistično navdahnjeni delavski pokreti so stali za svojimi »strnjenci« masami vedno s pendreki. S terorjem so jih držali, s terorjem obvladovali. Kloni pred svojim rdecim ali pa tudi belordecim generalom ali pa te stremo! Tako je govorila razredna delavska past.

Kadar so mogli, so grožnje tudi izpolnili. »Crne bukve« ubogega delavskega stanu bi se dale napisati o tem, koliko gorja je moral prestati ubogi delavski trpin po krivdi svojih »bratov« v delu.

Mnogi delavec je moral pljuniti na svojo čisto preteklost, na svoje prepričanje in tuiliti z volkovi, da je imel sam mir pri svojem težkem delu za borni koscek kruha.

Grožnje so tedaj zalegle. Strah je vladal nad »strnjenci« masami.

Mislili so, da bo tako ostalo vedno, pa vsaka sila ima svoje meje, celo svojo protisilo. Tudi teh groženj, s katerimi so ga pitali borci za laži-svobodo in lazi-demokracijo, je končno sito.

Naše slovensko delavstvo zato obrača hrbet svojim strokovnim organizacijam in osvobodeno terorja prehaja v ZZZD.

Kar pa se je Janezek učil, to Janez zna. Terorja so se učili, teror povsod poskušajo.

Te dni prihajajo poročila kako groze članom naših novih skupin v Devici Mariji v Polju, v Kamniku, na Duplici in drugod.

Z vsemogočnimi generali bodo kar tovarne ustavili. Preskrbeli bodo našim delavcem »laufpos«, znižali jim bodo plače, prešteli jim bodo kosti. Skratka zagrabil jih bodo in strli, strli za zmerom, da bodo vedeli, kaj je razredna »svoboda«.

Toda gospodje socialisti vseh barv, vaš čas je minul. Vasega nasilja je konec. Vaše grožnje so zato brez moči. Mi in naši člani se jim smejemo. Niti lasu na glavi nam ne boste skrivili. Vaša moč je bila — hvala Bogu, delavec je končno vendar lahko svoboden in zvest pristaš in član svojega naroda.

Vi grozite, a naše številke rastejo. Vi grozite, naš delavec se vam pa smeje. Čim bolj grozite, tem bolj ve delavec, da se le vi bojite naše rasti.

Duplica, Kamnik, Vevče in drugod pa vam na vse grožnje odgovarjajo tako, kakor zaslužite: Vedno manj jih je pri vas, vedno več jih je pri nas.

Oj, obljubljena dežela

Kadar gre kaki naši industriji bolj trda za do-sego kakih privilegijev ali pa za pritisk na delavstvo, zmerom začne kazati doli na jug, češ, če ne boste pridni, pa se kar preselim med vaše južne brate.

To se ponavlja tako pogosto, da že kar smešno postane, če samo malo pomislimo, da pri vsem vpitju o preselitvi industrij iz Slovenije v Srbijo, doslej še nobena ni šla na obljubljeno romanje v obljubljeni južno deželo.

Te dni je glasilo KID prineslo zopet tako notico o »Titanu« pri Kamniku. Delavstvo KID naj ve, da se tudi težka železindustrija lahko kar čez noč preseli, pa bodo fotografi slikali lepo panoramo, zdravniki bodo zajcem pipali zobe, delavci bodo pa izpirali »prepolne« želodce. Obveščeni smo od merodajne strani tovarne »Titan«, da govorice o njeni preselitvi na jug označimo za neresnične.

Naša industrija ima sicer svoje težave in neprilike, ki so drugačne kot jih ima industrija na jugu, mi pa rečemo, da za industrijo tudi »Slovenija« ni obljubljena dežela. Sicer pa industrijska podjetja niso kaki ciganski »vagoni«, da bi kar tako-le za kratak čas romali iz kraja v kraj, pa jih tudi ni mogoče na železniške vozove naložiti kakor kovčeg kakega sezonskega delavca.

Pri Zidanem mostu pa, pravijo nekateri, je tudi za obrate progja preozka, in za tunele prenizek prehod.

NASIM ČITATELJEM IN NAROČNIKOM.

Današnja novoletna številka »Slovenskega delavca« obsega 6 strani; zato za Tri kralje ne izide. Prihodnje številko »Slovenskega delavca« izdamo v soboto, dne 14. januarja 1939.

UREDNIŠTVO.

Smersu Rudolf:

Delavska zakonodaja in delavska organizacija

Delavska zakonodaja je tista zakonodaja, ki je predvsem namenjena delavskemu stanu in ki hoče delavski stan zaščititi in zavarovati. Delavstvo ima nedvomno velik interes na tem, da je delavska zakonodaja taka, da je njemu resnično v korist. Seveda gledajo pa drugi stanovi na to, da jih delavska zakonodaja preveč ne prikraja. In končno mora država gledati, da blaginja vseh stanov enakomerno napreduje in da se en stan ne favorizira na račun drugega stanu.

V modernih državah imajo na zakonodajo vpliv po ustavi določeni zakonodajni činitelji. To sta v naši državi narodna skupščina in senat. Tudi usoda delavske zakonodaje je torej v rokah teh dveh zakonodajnih činiteljev. Če so torej v narodni skupščini in v senatu ljudje, ki imajo za delavska vprašanja smisel in razumevanje ter za njih rešitev tudi potrebno znanje in sposobnost, potem lahko pričakujemo, da bo delavstvo dobilo take zakone, uredbe in naredbe, ki bodo delavstvu resnično v korist. Če pa takih oseb v zakonodajnih domovih ne bi bilo, potem je težko misliti, da bi delavska zakonodaja napredovala tako, kot si delavstvo to želi.

Kakšna je torej z ozirom na to vloga in naloga delavske organizacije? Delavska organizacija hoče in se bori za to, da bi se delavstvu godilo boljše, da bi delavstvo prišlo do pravic, ki mu po naravnem pravu gredo, da bi se za delavstvo izdali zakoni, s pomočjo katerih bi bili delavci krepko zaščiteni pri delu in bili preskrbljeni tudi za čas, ko iz tega ali drugega razloga ne morejo več delati. Delavska organizacija ima torej željo, da bi bila delavska zakonodaja delavskim zahtevam odgovarjajoča. S tem je podana zveza med delavsko zakonodajo in delavsko organizacijo.

Gre sedaj za veliko in težko vprašanje, kaj naj dela in kako naj dela delavska organizacija, da bo njen vpliv na delavsko zakonodajo uspešen in pomemben? V tem oziru so se delavske organizacije po Evropi in izven Evrope posluževale raznih taktik. Ponekod so delavske organizacije same dajale pobudo in ustanovljale politične stranke s pomočjo katerih so se hotele boriti za delavske pravice. Po tej poti je hodila socialna demokracija skoraj po vseh državah. Ponekod pa se je delavstvo priključilo kaki veliki stranki, v kateri so bili zastopani tudi drugi stanovi in je poskušalo v tej stranki v medsebojnem sodelovanju med vsemi stanovi doseči za delavstvo pravice, ki mu gredo. Izkazalo se je, da prvi način delavskemu stanu ni prinesel pravih uspehov. Kjer je bilo delavstvo v manjšini, tam s svojimi zahtevami sploh ni moglo prodreti. Kjer pa je bilo v večini, tam pa je zavzelo tako krivično stališče napram drugim stanovom, da si je nakopalo nase jezo drugih stanov in je bilo njih vladanje zrušeno. Komur so znane razmere, ki so vladale takoj po svetovni vojni in tudi pozneje, n. pr. v Italiji, Nemčiji in Franciji, ta bo moral priznati, da je sistem samostojnih delavskih političnih strank, ki so bile identične z delavsko organizacijo, doživel velik polom. Nasprotno pa so se delavske organizacije s svojimi

zahtevami uspešno uveljavile — če so jih vodili spretni in pametni voditelji — v velikih vsenarnodnih ali vsedravnih strankah, ki so predstavljale neko narodno gibanje. Značilno je, da so posebno komunisti marsikje opustili misel samostojne delavske stranke in so ustvarjali grupacije vseh stanov ali vsaj več stanov, n. pr.: delavcev, kmetov in obrtnikov.

Tudi naša ZZZD je v teku svojega obstoja poskušala vplivati in je tudi vplivala na razvoj delavske zakonodaje v naši državi. Včasih se ji je to bolj, včasih pa manj posrečilo. Za v bodoče pa noče ZZZD svoj vpliv še povečati, hoče, da bo delavska zakonodaja v naši državi šla v tistem pravcu, ki pametnim in poštenim, nedemagoškim tezujam delavstva najbolj odgovarja. Kako naj ZZZD to svojo željo uresniči? Ali naj zbere slovensko delavstvo in mogoče vse jugoslovansko delavstvo v neko posebno delavsko stranko? Ali naj napove vojno vsem drugim stanovom, ki so v naši državi? Srbsko delavstvo je že pokazalo, da odklanja misel samostojnih delavskih strank. Tudi na Hrvaškem se je ogromna večina delavstva priključila narodnemu - hrvatskemu gibanju, ki ga vodi dr. Maček. In tudi v Sloveniji smo pri zadnjih volitvah v narodno skupščino videli, da se delavstvo priključuje v velikih množicah slovenskemu narodnemu gibanju, ki ga vodi dr. Korošec. Po vsej državi je torej delavstvo pokazalo, da noče slediti tistim, ki so zagovarjali in še zagovarjajo misel samostojnih delavskih strank.

Delavstvo ima zdrav instinkt. Delavstvo se zaveda, da je v naši državi v manjšini. Naša država je namreč pretežno poljedelska država in spada 85% vsega ljudstva v naši državi med poljedelce. Kako naj peščica delavstva uveljavi zoper to armado kmečkega prebivalstva svoje zahteve? Pač pa bo moglo delavstvo svoje zahteve uveljaviti v pametnem sožitju in poštenem sodelovanju s kmečkim prebivalstvom kakor tudi z ostalimi stanovi.

Slovensko delavstvo torej hoče pri delavski zakonodaji sodelovati in hoče uveljaviti vse tiste zahteve, ki mu bodo v prid. Da to doseže, pa slovensko delavstvo, organizirano v naši ZZZD, ne bo delalo brezuspešnih in nepremišljenih korakov, kot jih je delalo delavstvo drugod pod vodstvom nesposobnih socialističnih voditeljev, ampak bo ohranilo svojo strokovno organizacijo izven političnih vodij in ne bo teh organizacij uporabljalo kot orodje in avantgardo delavskih političnih strank. Pač pa bo slovensko delavstvo, organizirano v ZZZD, v borbi za boljše socialno zakonodajo sodelovalo in se posluževalo pomoči tistih političnih formacij, v katerih je ogromna večina jugoslovanskega ljudstva in od katerih edino more pričakovati uspehov na polju socialne zakonodaje. ZZZD ne bo nikdar sledila tistim socialističnim skupinam vseh barv, ki vedno in vedno povdarjajo svojo nepolitičnost, ob volitvah in podobnih prilikah pa pokažejo, da ima vse njihovo delovanje pretežno politično obeležje in da bi hoteli svoje »strokovne« organizacije čimpreje spremeniti v politične organizacije.

Naprej — v boljšo bodočnost

Ob nastopu novega leta smo. Rokovali bomo s svojci, tovariši in sodelavci ter si želeli med seboj srečno in veselo novo leto. Da, srečno in veselo novo leto! Kako močno želi poedinec zlasti pa delovni stanovi, da bi se že vendar enkrat ta lepa in stara voščila uresničila. Da bi postala dejanje, katerega učinek bi uživala sleherni delavska družina. Ali se bo to kdaj zgodilo ali nikoli? Ali naj ogromna večina iz vrst delovnega stanu vse čase tudi v bodočnosti živi žalostno bedno življenje? Ali je morda kje zapisano, da se kovinar, rudar, viničar itd. kljub svojemu težkemu vestno dnevno opravljenemu delu ne sme že enkrat otresti in iznebiti sedanjih gmotnih skrbi ter zaživeti življenje brez stradeža svojih otrok, brez obupnih skrbi svoje žene, kako naj razporedi prepičel zaslužek, ter strahu, kdaj mu poreko, da ga pri delu ne rabijo več? Da se odpraviti! Samo volje je treba in smotrnega načrta. Zakaj ljudje so s svojo voljo sedanje stanje ustvarili in ljudje ga morejo z voljo tudi odpraviti. Delovni stan ima večino. Če se sramotna razlika gospodarskih prilik med posameznimi sloji ljudstev ne odpravlja v smeri, katera bi omogočila dostojnejše gospodarsko življenje delovnih množic, je to neizpodbiten dokaz, da svoje večine nismo, oziroma ne znamo izrabiti. Trde besede so to. Toda resnične, resnica pa je vir vsakega iskanja.

Željo, katero izražamo na novega leta dan drug drugemu, izpremenimo v močno zahtevo! Pa ne samo en dan v letu. Skozi vse dneve leta naj nas spremlja močno in neodjenljivo povsod! Pravico imamo do tega! Gore zlatega kapitala so ničvredne, če bi ne bilo delavskih rok. Grda neresnica je, če se zavaja neuke delavske množice z demagoškim geslom, da se da ustvariti popolna gospodarska enakost. V Rusiji ima Stalin več nego kovinar ali rudar. Razlika je bila vedno in bo ostala vedno. Naša zahteva pa mora iti za tem, da se prav vsakemu delavcu ustvari dostojno življenje.

Samo bežen pogled nazaj v prošlost delavskega gibanja nam nudi dovolj dokazov, kako vijugasta in zato tako zelo neuspešna je ta pot. Marksistična diktatura v prvih povojnih letih nikdar med slovenskim kovinarjem ali rudarjem ne bo pozabljen. Nikdar še noben delodajalec ni izvršil nad svojimi delavci toliko krivic, kakor so jo vodje marksizma izvršili nad svojimi sodelavci. V dobi najboljših konjunktur in v dobi svoje moči ni bil marksizem v stanu priboriti zakone, ki bi delavca čuvali vsaj do neke meje izrabljanja. Demagoška gesla so odmevala po kovinarskih in rudarskih revirjih, zapeljana delavska množica se je naslajala ob njih in pleskala. V milijone gredo zneski izgubljenega delavskega denarja zaradi osebno prestižnih štrajkov. Koliko je bilo škodljivega medsebojnega trenja med delavci. Svoje najboljše moči in čas smo žrtvovali za medsebojno preganjanje. Delavske mase so zahtevale večji in sigurnejši kos kruha, organizatorji pa so se med seboj podajali. Medorganizacijski boj je spremljal še tako izrazito krušno mezno gibanje. Organizacija čez vse! Tudi za ceno kruha! Delodajalski tabor strjen, v gospodarskih pogledih enoten, delavstvo pa cepljeno po organizacijah v večnem medsebojnem boju, v takem okolju se je in se deloma še danes rešuje — delavsko vprašanje.

Vse, kar je bilo v minulosti v delavskem gibanju storjenega v oviro uspešnega napredka, mora v bodočnosti odpasti. Ta želja, ki že pogostokrat prehaja v zahtevo med delavstvom vseh barv, se mora uveljaviti. En kruh, ena borba, to je klic, ki z dneva v dan močneje udarja na dan po obratih od delavca do delavca. Dejstva, ki so bila izvršena nad delavskim stanom v škodo, so bila povod, da je o sebi in svojemu stanu pričel sam razmišljati in se ne pusti več na slepo voditi in izzigavati.

Ni treba biti bogve kako podkovani strokovničar ali drugače važen javni delavec, da opaziš izpremembo, ki v delavskih vrstah nastaja. Nobena

želja v delavstvu ni danes morda tako močno zasidrana nego ta, da se delavskemu gibanju ustvari novo obeležje boljše od dosedanjega zlasti pa, da se čim prej likvidira iz nedelavskih vrst ustvarjeno medsebojno nasprotje. Delavsko gibanje prehaja tudi pri nas v novo dobo.

Strokovno organizacijo Zvezo združenih delavcev čaka težka naloga. Ona stoji na čelu v naši ožji slovenski domovini tej novi dobi. Morda ni več daleč čas, ko bo kot zagovornica večine v nji organiziranega delavstva prevzela popolno odgovornost za bodoči gospodarski razvoj in napredek delavskega stanu. Treba je, da se tega prav vsak, ki že stoji v njenih vrstah, močno zaveda. Čas, ki mu gremo nasproti, nas mora najti pripravljene. Vojak mora poznati stroj puške, da jo lahko rabi. Organizirani delavec pa mora vsaj povprečno poznati stanovsko strokovno polje, da mu lahko dobro služi. Srečnejša in boljša bodočnost je v naših rokah, odločnost, samozavest v lastno moč in neumorno delo v organizaciji ter študij zakonodaje so sredstva in orožje, s katerimi si jo lahko priborimo. A. G.

„Teza“ v Kranju je začela živeti

Po dolgotrajnih naporih je tekstilna tovarna »Teza« v Kranju končno realizirana: poslopje je zgrajeno, stroji so montirani in po Novem letu začne podjetje obratovati.

V tem podjetju, ki je zgrajeno s kapitalom malega, poštenega, slovenskega človeka, bodo zaposleni izključno domačini. V upanju, da bo tovarna uspevala in nudila delavstvu sčasoma primeren zaslužek in tudi vse koristi solastnika podjetja, je vodstvo napravilo vse potrebne korake, da se ustanovitev te tovarne čimprej ustvari. To se mu je tudi posrečilo. Priglasilo se je hvala Bogu precejšnje število članov, med katerimi je tudi mnogo delavcev in vplačalo deleže ter omogočilo na ta način zgraditev tovarne in naročitev strojev. Danes je poslopje dovršeno in stroji montirani. V najkrajšem času se bo začelo obratovati. Zato vabimo vse dobro misleče, posebno delavski stan, da pristopijo kot člani z vplačilom vsaj enega deleža podjetju.

O ustanovitvi te domače tekstilne industrije smo v našem listu že pisali ter mislimo, da je danes že vsakomur jasno, kako velikega narodno gospodarskega in tudi socialnega pomena je ustanovitev te vrste tovarne v Kranju. Precej je bilo črnogledov, ko so zmajevali z glavami ter dvomili v uspeh te zamisli. Danes pa vidimo, da so se motili, ker je prvi korak že storjen: stavba stoji, stroji samo še čakajo delavcev, ki bodo s svojimi pridnimi rokami služili sebi kruha in obenem pripomogli, da se bo podjetje v prvi vrsti v njihovo korist v doglednem času razširilo. Čim lepši bo uspeh, tem slajši bo tudi kruh zaposlenega delavstva v tej tovarni.

Upamo, da bo delo onih, ki so si zamislili vso to stvar, rodilo uspeh ter tako tudi v stvarnosti dokazalo, da se tudi na ta način more uspešno delovati za naše delavstvo ter mu materialno pomoči. Prepričani smo pa tudi, da bo v začetku podjetje imelo marsikatero težavo, ki jih bo pa s požrtvovalnim delom tako vodstva, kakor tudi zaposlenega delavstva premagalo.

Izredno smo veseli, da so se našli med nami ljudje, ki so imeli zadosti vere vase in v dobro stvar ter zaupanje v uvidevnost slovenskega malega človeka in započeli to lepo akcijo.

Da, za narod, za malega človeka, je treba trdo delati, včasih mnogo tvegati, veliko skrbeti, da mu ustvarjaš lepšo bodočnost.

Za nas pomeni ustanovitev »Teze« močno voljo do gospodarskega napredka in socialnega udejstvovanja iz lastnih moči in iz lastnih sredstev.

»Tezi« želimo razmaha in napredka, njenim ustanoviteljem, posnemovalcem, delavstvu v njej pa velikega razumevanja in ljubezni za skupno stvar.

Strli bomo rdeči teror

V delavnici modnega ateljeja »Elegance« na Aleksandrovi cesti v Ljubljani mislijo neki tam zaposleni krojaški pomočniki, da se nahajajo v boljševiški Rusiji. Nekateri izmed njih niti naši državljani niso. Krojaški pomočniki, ki nočejo biti hlapi propadlih rdečih salon-proletarskih generalov, so izpostavljeni vsem mogočim šikanam s strani zaslepljenih pomočnikov in izvajajo ti svoji rdeči teror

Dokler je bil slovenski narod pod tujim jarmom, ni imel svojega lastnega kulturnega središča. Naša mladina, ki se je hotela posvetiti intelektualnemu poklicu, si je morala svoje znanje pribaviti na drugih univerzah, zlasti nemških in čeških.

Slovinci smo imeli pred vojno le bogoslovna semenišča v Ljubljani in Mariboru in smo šele v Jugoslaviji prišli do lastne kolikor toliko popolne univerze z vsemi fakultetami: Pravno, filozofsko, medicinsko, bogoslovno, tehnično ter smo pod sedanjo vladno dosegli šele najvišjo stopnjo samolastnega kulturnega udejstvovanja: Akademijo znanosti.

Ljubljanska univerza, naše kulturno žarišče, se je rodilo pod botrovanjem liberalizma in se na njej opazajo še danes po skoraj 20 letnem obstoju usodne posledice vpliva narodu tujih stremeljenj. Kot organizacija ročnih delavcev, ki se bori za stanovsko ureditev družbe smatramo delovno inteligenco kot sestaven del delavskega stanu. Delavcem, ki se čutijo ozko povezane z ostalimi stanovci v narodno celoto, ne more biti vseeno, pod kakšnimi okoliščinami odraste in se izobražuje slovenski umski delavec in kakšni so njegovi odnošaji do naroda.

Liberalizem ni le »osvobodil« delavstva njegovih organizacij-cehovi in ga s tem izročil kapitalu na milost in nemilost — dokler si ni delavstvo znova počelo postaviti svojih strokovnih organizacij — marveč je z uvedbo takozvane akademske svobode na univerzah dal naraščajoči inteligenci »svobodo«, da se izobražuje v materialističnem duhu in akademsko svobodo izkorišča pod vplivom kvarnih miselnosti in se s tem odtuji krščanski celoti. To opazamo na vseh zapadno demokratičnih univerzah in na žalost tudi na našem mladem slovenskem vseučilišču; vrh tega moramo še ugotoviti, da nanjo ni izlival svojega materialističnega strupa zgolj liberalizem, temveč tudi še — in to v pretežni meri — njegov idejni dedič marksizem-komunizem.

Kakor po vsem svetu, tako je kominterni tudi pri nas napela vse sile, da znanosti žejno mlado inteligenco napoji s svojim strupom in preko nje napelje svoja idejno-politična transmissijska jermena okoli celotnega delavskega stanu in delovnega ljudstva sploh.

Vpliv tujerodne boljševiske miselnosti med našim ročnim delavstvom vsekakor obstaja čeprav ni zmoten, še manj pa odločen. Mnogo večji pa je ta vpliv na naši univerzi, odkoder se širi med ročnim delavstvom, saj je vendar javna tajnost, da so bili organizatorji usodne stavke tekstilcev leta 1936 v Kranju vprav komunistično usmerjeni študentje. Če hočemo torej učitati pri nas tujo sadiko komunizma, ne zadostuje, da ji porežemo veje med ročnim delavstvom, temveč moramo zagrabit zlo pri korenini. To je tudi razlog, da organizacija ročnih delavcev, ki se smatra za prvoboriteljico proti strupu komunizma, razpravlja o akademskih stvareh in poseže v »akademsko« vprašanja.

Velik del naše akademske mladine je za socialna vprašanja razmeroma zelo brezbrizen in gre njeno glavno stremeljenje za tem, da po dovršenih študijah zleze v kakšno službico, kjer zgubi za pl-

BOG IN SVET

»Verujemo v vstajenje Cerkev povsod, kjer se širi češčenje prsv. Evharistije... To je bolj značilen poudarek v nagovoru svetega očeta Pija XI. ob zadnjem narodnem Evharističnem kongresu v New Orleansu, USA. — »Kako, da bi ne mogli pričakovati boljših časov za Cerkev, če v vaši deželi in pri vseh narodih opazujemo, kako napreduje ljubezen in češčenje presvetega oltarnega zakramenta!« — je naglašal sveti oče po radiju. »Vzroki, ki nam povzročajo veliko zaskrbljenost, sicer ne pomehujejo, zlasti če vidimo, kako veliko je ljudi, ki zanemarjajo božje evangelijske nauke, jih zaničujejo in taje. Predvsem se ne moremo vzdržati solz zato, ko moramo v veliki žalosti opazovati, kako jih je mnogo, ki večnega Boga samega zaničujejo in zatajujejo. Toda trdno se zanašamo v vstajenje Cerkev povsod, kjer se širi češčenje presvete Evharistije.«

12.000 župnij brez duhovnikov je danes na Francoskem, kakor izvemo iz poročila o kongresu, ki je bil sklican konec oktobra v bretonskem mestu Rennesu prav iz tega namena, da so se zborovalci posvetovali, kako dvigniti število duhovskih poklicev. Leta 1900 je imela Francija 33.200 duhovnikov v dušnem pastirstvu, leta 1935 pa samo 21.000. Dobro znamenje je v tem, da se je število bogoslovcev zadnja leta dvignilo na 10.000.

nad onimi, ki so zvesti svojemu narodu, celo s pestmi.

Opozarjamo dotične nezavedne delavce, da bomo proti takemu nečloveškemu nasilju nastopili z vsemi razpoložljivimi sredstvi in ne bomo trpeli, da se nahaja sredi bele Ljubljane rdeče gadje gnezdo.

Podružnica krojaških pomočnikov ZZD v Ljubljani.

Za pokristjanjenje slovenske univerze

salno mizo vsak kontakt z narodom — in s tem pravzaprav, tudi pravico do naziva: inteligenca slovenskega naroda.

Ostali akademiki so včlanjeni v razna društva in je poznavalcu kanalov rdečega strupa pri čitanju poročil društvenega gibanja na univerzi takoj očito, da jadra nekaj teh društev malo bolj javno ali malo bolj tajno pod zastavo ali vsaj pod vetrom, ki piha iz Moskve.

Izkoriščajoč akademsko svobodo, delujejo v teh društvih rdeče »masovne vezi«, ki naganjajo s spretnim manevriranjem naše akademike v od kominterne naročene akcije. Navesti hočemo ob tej priliki le dogodka na ljubljanski univerzi, ko je šlo za izjavo bivšemu predsedniku ČSR Benešu s strani nekaterih akademskih društev in zahteva po svobodnem zborovanju v času češke krize. K sreči je g. rektor to zborovanje prepovedal. S tem g. rektor ni kršil akademске svobode, ampak le onemogočil akcijo po naročilu kominterne, čeprav predvideni iniciatorji te akcije morda niso bili Stalinovi plačanci, temveč le akademsko izobraženi kalini, ki bi se radi vsedli na rdeče limance.

K sreči ima društveno gibanje naše akademske mladine še zdravo jedro.

Tu so zavedno katoliški akademiki.

Tu so zlasti »Stražarji«, tu so tudi druga katoliška akademska društva.

»Straža v viharju« vodi. Dobro vodi. Jasna je in brezkompromisna. Meglenega boja in zahrbtnih spletk ne mara. Dvorenost odklanja. V odkrivanju resnice je brezobzirna, po načinu boja udarna. »Straža v viharju« akademike ne vzgaja za »masovne vezi«, temveč za zares katoliško narodno inteligenco, ki se sme razlikovati od ostalih slojev le po višji in temeljni izobrazbi. Za vsakega rodoljuba prijetna je ugotovitev, da vstajajo tu novi zavedni katoliški borci, ki bodo našemu narodu služili kot opora in prvoboritelji in porabijo zato svoj čas za študij, medtem, ko je del akademske mladine menda na univerzi le radi tega, da bi ves čas razen počitnic štrajkal, demonstriral in protestiral. Naša slovenska univerza je potrebna čiščenja in čistiti jo mora akademska mladina sama; nosilci te idejne prenovitve pa morejo biti le nosilci boja za pokristjanjenje slovenske univerze.

V »Straži v viharju« smo čitali ponovno jasno zahtevo katoliške akademske mladine, da je treba našo univerzo pokristjaniti. Univerza mora biti izraz narodove miselnosti in usmerjena le še v njeno utrditev in poglobitev. Med katoliškim narodom nekrščanska kulturno liberalna univerza nima tal in jih imeti ne sme. Katoliški narod ima pravico zahtevati, da zato zgine iz naše univerze verski indiferentizem in materialistično nastrojeno bogoodtujevanje. V posledicah to ruši narodovo samobitnost in mu odtuje njegovo inteligenco. Tudi ne sme biti nobene akademske svobode, ki bi smela rušiti na univerzi Kristusa, Boga, ki ga narod časti. Na odličnem znanstvenem zavodu slovenskega naroda gre Kristusu odlično mesto.

Ročni delavci, organizirani v Zvezi združenih delavcev se bodo zato z našo zdravo mlado inteligenco ramo ob rami borili za popolno iztrebljenje idejnega, političnega, ekonomskega in kulturnega boljševisma v tovarnah, delavnicah in na slovenski univerzi.

Tivac obleke

Od vlakna do preje, od preje do sukna, do gotove obleke, vse izdelujemo sami v

LASTNIH TOVARNAH.

Vsaka faza izdelovanja se izvrši POD STROGIM NADZORSTVOM izkušnega strokovnjaka. Zaradi tega kupite pri nas dobro in poceni.

Vsak, kdor je že kupil naše izdelke, jih išče ponovno, kar Vam bodi v dokaz zaupanja in splošne zahteve naših prvovrznih proizvodov.

Tivac obleke

največja tovrstna tovarna v Jugoslaviji. — Zaposluje preko 3000 domačih delavcev

GLAVNA ZALOGA:

ANTON BRUMEC

LJUBLJANA - PREŠERNOVA 54
NASPROTI GLAVNE POŠTE

Naša borba - naša rast

Iz centrale

Koledarček ZZZ za leto 1939 je izšel; opremljen je z lepo sliko naših odličnikov, vsebuje tudi delavsko himno ZZZ, navodila za organiziranje ZZZ, najvažnejše določbe naše socialne zakonodaje, poštne pristojbine, naslove drž. uradov in drugih javnih ustanov in delovni koledar.

Na vsakih 10 koledarčkov je 1 zastoj. Cena koledarčka je samo 8.— din. Podružnice, ki sprejmejo koledarček, ga naj takoj razpečajo, denar pa naj čimprej nakažejo centrali po položnicah. Podružnice, ki koledarček še niso naročile, naj javijo centrali število koledarčkov, ki jih potrebujejo.

Nadalje opozarjamo naše podružnice, da so pri upravi našega lista na prodaj vezani letniki »Slovenskega delavca« za ceno 45.— din.

Skupina JSZ v Žireh prestopila v ZZZ

Kakor v mnogih drugih krajih, tako so se tudi pomočniki starodavne in slovite čevljarke obrti v Žireh odločili, da prestopijo v ZZZ, ker so videli, da kot krščanski možje ne morejo biti člani organizacije, katere funkcionarji vodijo protikrščansko in protinarodno politiko. Centrala JSZ je zvedela za sklep članstva v Žireh in zato poslala svojega zastopnika tja, da reši, kar se rešiti dá. Rešiti pa ni mogel ničesar več. Ves njegov trud je bil zaman.

Na dan Sv. Štefana se je vršil ustanovni članski sestanek ZZZ v Prosvetnem domu v Žireh. Zastopnik centrale ZZZ tov. Breznik je prestopivšim delavcem in delajkam obrazložil razloge, zakaj je JSZ vedno bolj zaplavala v vode marksizma in to na način, da tega člani delavci niso mogli ugotoviti, ker so niti marksizma včasih tako pretkano napeljavane, da jih niti oni ne zapazijo, ki so od njih že zavrženi. Razlagal je tudi, v kakšnih odnosih je ZZZ do drugih gibanj in organizacij ter podal pravo sliko »nepolitične« JSZ.

Delavci so sprejeli izvajanja zastopnika centrale ZZZ z odobravanjem in takoj izvolili pripravljalni odbor ZZZ, katerega sestavljajo tovariši: Majnik Maks, Kopač Cvetko, Giacomeli Franc, Mlinar Jože, Skvarča Franc in Stanovnik Franc.

Odslej bo boj žirskih čevljarških pomočnikov za obrambo njihovih socialnih pravic v rokah ZZZ, beli generalni zid njihove stavbe, kar bo kmalu povzročilo, da se bo na njihove glave sesula njihova socialistična streha.

Naša nova skupina v „Titanu“

Trdnjava JSZ v kamniškem okraju se pričinja rušiti. Še pred dobrimi tremi meseci so ob priliki znanega kamniškega narodnega tabora osvajali cel svet zase. Mrko in grozeče so »marširali« takrat pred slavnostno tribuno, kakor bi hoteli reči: »Vi, gospod ban in drugi, ki ste gori, bojte se nas. Zmeljemo vas kmalu v prah in pepel.« Bili so prepričani, da je okraj izključno njihova domena.

Toda delavstvo nekdanjega Krekovega okraja ni mislilo tako. Delavstvo je molčalo, ko bi bilo rado glasno manifestiralo za narod in državo in za naše skupne voditelje, ker je bilo varano o namenu molka.

Sedaj je delavstvo spregovorilo samo in drugače, kakor bi hotela JSZ. Duplica je že ustanovila novo skupino ZZZ. Skupina kljub grožnjam dobro raste. V enem tednu smo tam narasli od prvih 11 na 36 članov. Na Sv. Štefana je spregovorilo delavstvo »Titanu«. Naši pošteni fantje in možje so se kar sami zbrali in si od srca do srca povedali, da jim v JSZ ni in ne more biti vseč. Izpeljali so sami občni zbor in izvolili prvi odbor, kateremu načeljuje tov. Dolenc Janez. Med delavstvom »Titanu« je za našo organizacijo veliko zanimanja in ji je procvit zagotovljen.

Nova postojanka ZZZ v Logatcu

ZZZ prodira tudi po Notranjski, kjer so bili delavci odslej le redkokje organizirani. Sedaj postavlja ZZZ svoje trdnjave tudi tam.

Na dan Sv. Štefana se je vršil v Logatcu ustanovni sestanek krajevne skupine ZZZ. Vsi delavci lesne industrije in parnega mlina »Maček« so se organizirali in izvolili svoj krajevni pripravljalni odbor ZZZ. Kot zastopnik centrale se je sestanka udeležil strok. tajnik tovariš Luzar. Njegova izvajanja o potrebi delavske organizacije radi skladnega sodelovanja med delavstvom in podjetjem, ki, resnici na ljubo povedano, res krščansko postopa z delavci, so bila sprejeta z velikim zadovoljstvom. Na žalost pa je treba pribiti dejstvo, da se ne obnašajo vsi logaški delodajalci napram delavcem kot kristjani, ampak so tudi takšni, ki pokažejo svoje sovraštvo do ZZZ, tako da se njihovi delavci za enkrat niti organizirati ne upajo.

Vendar čas teče naprej in ne bo dolgo, da bo ZZZ prodrla tudi v ostala logaška podjetja, pa če bo to morda komu všeč ali ne.

Ronjice

Na zadnjem sestanku usnjarskega delavstva iz tovarne Laurih, je bilo določeno, da se z dnem 1. januarjem 1939 odpoved obstoječa kolektivna pogodba. To iz gotovih gmotnih in socialnih potreb delavcev, ki jih ta pogodba ne more zadovoljevati. Nikakor to ni pravično niti strokovno, da ima n. pr. kvalificiran delavec toliko večjo mezdno, kakor nekvalificiran in da se akordni zaslužki ne plačajo po dejanski storitvi. Radi naročil s strani Bate ima tovarna dobro konjunkturo. Vkljub porastu cen vseh življenjskih potrebščin, se drži največ samo minimalna mezda, ki je daleč prenizka. Delavstvo je prepričano, da bi se moglo preiti k nekoliko višjim mezdam in da radi tega tovarna najmanj ne bi trpela na svoji konjunkturi. Najmanj pa ni pravično, to, da se

nekaj družinskih očetov nahaja v brezposelnosti. To za neko kazen, ker so se udeleževali pri zadnjem meznem gibanju. Prepričani smo, da mora vsaka industrija, tudi v Ronjicah, služiti narodni splošnosti in zato se takemu delavstvu, ki je premalo plačano ter se bori za svojo golo pravico, sploh zameriti nebi moglo. Ti odpušteni so še neporavnani grehi tovarne iz zadnjega meznega spora. Vsekakor stoji to delavstvo pred zelo važnimi pričakovanji. Enotnost, sloga in le ena organizacija ZZZ v tovarni, jih bo rešila najhujšega. Zato vsak v naše vrste, v organizacijo ZZZ!

Sv. Lovrenc na Pohorju

Prijetne in vesele božične praznike je podjetje Kieffer pripravilo svojim brezposelnim delavcem, od katerih so nekateri v skrajni bedi in pomanjkanju. — Spomnilo se jih je z lepo božičnico in jih obdarovalo z denarjem in živili. Hvaležni smo podjetju za njegovo človekoljubno delo in se mu na tem mestu zahvaljujemo. Podjetje je s tem pokazalo, da zna ceniti žulje in znoj svojih delavcev in je v dejanju izrazilo, da mora duh vzajemnosti in krščanske ljubezni vladati med podjetniki in delavci.

Naša organizacija začneja novo leto z novim optimizmom in novim pogumom. Veseli nas zlasti, da imamo sedaj svoje delavsko središče — naš »generalštab« tako blizu — v Mariboru. Upamo, da se bo polagoma tudi naša — sicer precej zaspana — Dravska dolina začela gibati in buditi...

Polzela

Zopet smo dobili priliko, oziroma naša dolžnost nas veže, da povemo zakaj se oglašamo v našem listu.

Moramo vedeti, da imamo še hude nasprotnike ter nezavedne delavce. Zopet se je pripetil slučaj v naši tovarni pletenin od strani vratarja, ki je nesocialen napram našemu delavstvu, čeprav je sam tudi delavec. Možje, da se šteje ta gospod k uradnikom, ampak mi mu ne priznamo druge časti kot navadni vratar. Slučaj je namreč ta, da je naš delavec kupil neko pleteno robo in jo tudi plačal, pri čemer pa ga je vratar nahrulil, da mora imeti »pasiršajn«. Škoda, da mu je materni jezik slovenski. Ali bi ne mogel vprašati stranko slovenski, če ima dovoljenje?

Dati pa mu moramo na znanje, da te njegove pozicije mora biti enkrat konec, da odslej ne bo vpil nad našim delavcem kot nad živino. Sicer ga je podjetje itak opozorilo. Ali pri njemu ne zaleže nič, zato bomo ob takih slučajih prosili pomoč od oblasti.

Zreče

Na ustanovnem občnem zboru krajevne organizacije ZZZ so bili izvoljeni v odbor tovariši: Rušnik Karel predsednik, Črešnar Matevž podpredsednik, Jezernik Ferdo tajnik, Leskovar Ludvik blagajnik in Potočnik Ivan odbornik. Za namestnike tovariši: Petelinšek Anton, Jamnišek Jožef in Jevšenak Jožef. V nadzorstvo pa tovariši: Rat Ivan, Fijavš Ignac in Golčar Miha.

Zahtevamo pravico tudi za poljedelske delavce!

Delavstvo v raznih strokah je od naše socialne zakonodaje dobilo precej pravic, tako Uredbo o minimalnih mezdah in druge ugodnosti iz socialnega zavarovanja itd. Kaj pa naši poljedelski delavci? Kaj so dobili? Dozdaj zelo malo, ali boljše rečeno skoraj nič, izvenjši nekaj malih ugodnosti pri prevozu zasluženega žita. Uredba o minimalnih mezdah velja samo za ostale ročne delavce za poljedelske pa ne.

Znano je, da je naše polj. delavstvo dozdaj bilo samemu sebi prepuščeno. Nihče ga ni branil, se zanimal zanj in delal za zboljšanje njegovega položaja. Končno so delavci to uvideli in so se, da bi mogli nuditi močan odpor proti krivicam, združili v organizaciji Zveze poljedelskih delavcev. Zveza je že mnogo dosegla za naše delavce. Svoje člane je privedla že tako daleč, da so povod vpoštevanji kot enakovredni ljudje in ne več kot ljudje druge vrste, kakor se je to prej godilo.

Zveza polj. delavcev bo tekom te zime ustanovila 17 podružnic, in sicer: v Murski Soboti, Cankovi, Rogoševcih, Bodoncih, Kuzmi, pri Gradu, v Šalovcih, Petrovcih, Pečarovcih, Križevcih, Selu, Bogojini, Beltincih, Turnišču, Hotizi in Lendavi. V to svrhu se bodo tekom meseca januarja in februarja 1939. vršila na vseh zgoraj omenjenih mestih velika delavska zborovanja. Spored in čas zborovanj bo ZPD sproti objavila v časopisih. Ta zborovanja bodo poučna, na katerih se bo delavcem dala najnujnejša navodila za življenje in delovanje za časa zaposlitve v tujini. ZPD bo razen teh zborovanj priredila tudi tri dvodnevne tečaje za delavske zaupnike in voditelje v Murski Soboti. Taki tečaji so nujno potrebni, ker bodo delavski zaupniki in voditelji na istih dobili potrebno znanje v voditeljskih poslih in se naučili kako se more najbolj in najprimerneje braniti delavske interese v tujini proti krivičnim delodajalcem.

Zbor delavskih zaupnikov in voditeljev je na sestanku ZPD v Murski Soboti za prihodnje leto napravil sledeči sklep: Najmanjša dnevna plača mora biti Din 14.— za delavce od vstetega 14. do vstetega 17. leta starosti, za delavce od vstetega 18. leta naprej, pa dnevni din 16.—. Akordno delo mora znašati dnevno 35% zaslužka več kakor je dnevna plača. Ob praznikih in nedeljah se ne sme delati. Dovoliti se mora izvrševanje verskih dolžnosti. Preprečevati se mora širjenje nemorale med delavstvom. Delavci morajo dobiti primerna in čista higijenskim predpisom odgovarjajoča stanovanja s posteljami in to ločeno po spolu, s kopaljami in pripravami za pranje perila itd. Poleg tega dobro in primerno hrano ter bolniško oskrbo, kakor tudi razne druge ugod-

Viničarsko vprašanje

Najbolj pereča točka sedanjosti so prenizke mezde viničarjev in vinogradniških delavcev. Čeprav dobiva naš viničar razne naturalne prejemke, po nekod več, drugod zopet manj, so obstoječe mezde zgovorna slika najbolj bednih razmer, v katerih žive tisoči in tisoči naših slovenskih viničarskih družin. Že daljši čas gredo močna prizadevanja vseh merodajnih činiteljev za tem, da se tudi tukaj enkrat napravi red. Potrebna je dopolnilna uredba k viničarskemu redu, ki bo določevala najnižje mezde, ki se bodo viničarjem smele plačevati. Uvidni predstavniki »Vinarskega društva za dravsko basinovino« bodo poskušali najti morebiten sporazum o tem s »Strokovno zvezo viničarjev« ter skleniti nekake mezdno pogodbo. Saj tudi viničarski red ni nič drugega kakor pogodba in sporazum med viničarji in vinogradniki, katero je naknadno sankcionirala bivša oblastna skupščina v Mariboru, kot zakonito obvezno.

Celje

Skopi smo s svojimi dopisi, a to ne dokazuje, da celjska ZZZ spi. Tihega in drobnega dela je vedno dovolj, pa si mislimo: drugih naš drobiž ne zanima, Celjani pa itak vemo zanj. Iz kronike tega meseca bi porabili naslednje:

Spet je imela naša podružnica priliko pokazati kako vsa v skrbeh je za svoje delavstvo. V podjetju, kjer je zaposlenega največ našega delavstva je bila spet služba dveh naših članic na nitki. Odbornice ZZZ kajpak niso prej mirovale, da kljub težkočam, ki so v takih slučajih običajne, rešijo svojim tovarišicam kruh. Rešile so ga. Zato pa nikakor ne moremo razumeti početja nekaterih delavk, ki vse to vidijo, pa vedno le eno vedo povedati: od ZZZ pa človek nič nima. Vemo odkod ta veter piha. Vemo tudi, da bo te vrste kričanja sedaj, ko bo šlo za obratne zaupnike, največ, mesto da bi prinesle dokaze na se je za delavstvo takrat ko še ZZZ ni bilo, več storilo.

Ob tej priliki bi dvoje omeniti. Uvidevemu podjetniku se kar najlepše zahvaljujemo za korak, ki ga je storil na posredovanje naše podružnice.

Drugo pa je vprašanje naslovljeno na tiste, ki so bile tokrat »zelene« pa ne da bi v ZZZ vstopile, temveč od jeze in zavisti: Kaj jih vendar tako bode: ali, da so delavke pri kruhu ostale? Kot tovarišice bi morale biti tega le vesele! Ali to, da je ZZZ to dosegla? Saj so bila dolga leta v enakih slučajih one v tem pogledu edino merodajne. Zakaj so pa zamujale? Je res hudo menda če je človek jezen pa ne ve zakaj! Vsak iskreno misleč in socialno čuteč človek pa bo le rekel: Hvala Bogu, da se je zaveda za delavke ugodno iztekle.

Dne 3. januarja bomo imeli kupen članski sestanek. Vsem našim članom kakor tudi vsem našim prijateljem predurmi, ena izmed najbolj perečih zadev celjskega poslovnega leta. Na sestanku smo povabili kot govornika Petra Rozmana, da nam bo dal nekaj smernic za novo leto. Sicer so bili dosedaj vsi naši članski sestanki dobro obiskani, a na tega še prav posebno vabimo vse naše delavstvo ZZZ, apeliramo pa tudi na agitacijsko dolžnost vsakega člana, o kateri je bil govor zadnjič. Vsakemu bo žal, kdor na ta sestanek ne pride!

Vsem našim članom kakor tudi vse mnašim prijateljem želimo srečno novo leto ter jih še naprej prosimo za naklonjenost in podporo, katero so nam v tem letu organiziranja in razdiščenja izkazovali.

nosti, ki jih po sedaj veljavnih socialnih zakonih uživajo vsi ostali delavci.

ZPD bo poskrbela, da noben palir, ki bi sklenil pogodbo pod cenejšimi pogoji, kakor je zgoraj navedeno, ne bo dobil ne delavcev, ne dovoljenja za vodstvo.

Delavci! Pazite, ne pogajajte se z nikomur na delo, dokler ZPD ne bo dala o vsem tem točnih navodil v časopisih.

Uredba o minimalnih mezdah se mora raztegniti tudi na poljedelsko delavstvo. ZPD mora postati članica Delavske zbornice v Ljubljani. Naše delavstvo mora dobiti pravico zavarovanja proti nezgodam, boleznim, onemoglosti, starosti in smrti. Ne bomo odnehali, dokler vseh teh pravic ne dosežemo!

ZPD želi vsem svojim članom blagoslovljeno in srečno polno novo leto!

Prekmursko delavstvo čvrsto z ZZZ

Kakor smo že zadnjič poročali, si je tudi v tovarni »Cvetič« ZZZ v Murski Soboti utrdila svojo postojanko. Vsi poskusi podjetnika, da bi delavke odvrnil od organizacije so se izjalovili. Ne povišanje plače, ne lepe obljube še manj pa grožnje niso mogle odvrniti delavk, da se nebi organizirale v naši organizaciji. Delavke dobro vedo, da se jim danes povišane plače jutri lahko odtegnejo, če niso organizirane in, da jutri lahko postane 50 delavk brezposelnih samo zato, ker niso bile organizirane.

Vse to so delavke dobro spoznale in se proti vsem zgoraj omenjenim poskusom niso dale zapeljati ampak so se organizirale v še večjem številu tako, da danes lahko rečemo, da je iz tovarne »Cvetič« že organiziranih polovica delavk v ZZZ.

Sedaj že lahko sporočimo g. Cvetiču, da v kratkem pridemo k njemu z legitimacijo naših delavk v roki, in ga bomo prosili za ureditev razmerja med delavci in delodajalcem s pošteno kolektivno pogodbo. Upamo, da bo g. Cvetič uvidel položaj in kot uvideven katoliški podjetnik pristal na naše zahteve.

V tovarni »Šiftar« so po sklenitvi kolektivne pogodbe zopet nastopile normalne razmere. Veselili smo se, da je prišlo do sporazuma med delavkami in podjetnikom v nadi, da bo to trajalo dolgo, dolgo časa. V zadnjem času smo pa opazili, da se je kolektivna pogodba od strani podjetnika začela izigravati s tem, da je g. Šiftar odpustil 2 delavki, članici ZZZ brez tehtnega razloga. Tudi spremembe glede delovnega časa in na-

čina dela (akordno delo, dnevnicarstvo i. t. d.) niso v skladu s kolektivno pogodbo.

Ugotovili smo tudi, da v tovarni nekateri uradniki in tudi predelavci nastopajo veliko bolj oblastno, kakor gospodar sam. Vse to pa naša organizacija pazno zasleduje in g. Šiftar naj ne misli, da mi vsega tega ne vidimo. Upamo pa, da g. Šiftar še nekaj da na svojo častno besedo in na svoj pošten podpis in smo vsled tega z intervencijami počakali.

Po polomu, katerega je doživela Jugoslovanska strokovna zveza s svojimi generali 11. decembra, s svojo ljudskofrontaško partijo, so se začeli tudi iz Ljutomerškega okraja viničarji organizirati v naši ZZZ. Vsi ti viničarji so bili do nedavnega člani Jugoslovanske strokovne zveze.

Pri vstopu v našo organizacijo nam je preprosti viničar pripovedoval sledeče: »Sedaj sem uvidel, da voditelji Jugoslovanske strokovne zveze nikoli niso bili katoliškega prepričanja, ker bi drugače ne nastopali proti našemu dr. Korošču.« Iz teh besed preprostega viničarja lahko sklepamo, da je polom Jugoslovanske strokovne zveze popoln.

Pojasnilo k izplačilu podpor za bolne delavce in nameščence

G. minister za soc. politiko in narodno zdravje je z odlokom od 20. XII. 1938 št. 97.710 usvojil predlog SUZOR-a glede božične podpore bolnim delavcem in sporazumno s predsedništvom Osrednjega urada za zavarovanje delavcev izdal odlok: da se za božične praznike izplača na račun upravnih stroškov SUZOR-a božična podpora v višini hranarine za največ 7 dni vsem bolnim članom Osrednjega urada, ki so na dan, ko je ta odlok izdan (t. j. 20. decembra 1938) prejeli hranarino, ali se nahajali v bolnišnici, sanatoriju in drugih sličnih zdravstvenih ustanovah. Od te podpore so izvzeti člani, katerih mesečni prejemki znašajo več kakor 3.000.— din.

Božičnica je dovoljena samo onim bolnikom-članom, ki so bili na dan 20. XII. 1938 v staležu hranarinarjev, ali pa se oskrbovali v bolnici oziroma zdravilišču.

Priznava se od 20. XII. 1938 za teden nazaj, to je od 14. do 20. XII. 1938 največ za sedem dni. Kdor pa je bil v času od 14. do 20. XII. 1938 manj dni bolan, dobi božičnico samo za tiste dni, ko je bil v tem razdobju v staležu. Podpora se mora takoj izplačati.

Glede priznanja božične podpore zavarovanim članom se uradi opozarja, da podpora ne pripada članom, ki so bili dne 20. decembra proglašeni zdravim oziroma delovnim. Pripada pa vsem članom, ki so tega dne prejeli hranarino oziroma se nahajali v bolnišnicah, zdraviliščih, okrevališčih ali drugih zdravstvenih ustanovah.

Božičnica se izplača v višini ene hranarine, kakršna pripada po zavarovanju plači članom, ki prejema osebno hranarino. Članom v sanatorijih, bolnišnicah itd. se božičnica izplača njim samim ali njihovim družinam.

Podporo dobivajo tudi člani, ki nimajo družine in se nahajajo v bolnišnicah itd. Člani urada, ki so v dvanajstem mesecnem razredu, morajo pred izplačilom božične pomoči predložiti pismeno izjavo, da nimajo več kakor 3.000.— din mesečnih dohodkov in to v primeru, da se njihov zaslužek ne bi mogel ugotoviti po podatkih urada.

Božična podpora se izplača članom rimske katoliške in evangeljske vere na dan 23. XII. 1938.

Za območje ljubljanskega OUZD znaša skupna vsota božičnih podpor 400.000.— din, za vso državo pa 2 milijona din.

Velikodušno božično darilo, ki je namenjeno našim najrevnejšim, služi kot ponoven dokaz, da imajo naši vodilni možje za socialno vprašanje pravilno razumevanje.

Zveza združenih delavcev, iz katere je predlog za izplačilo božičnice izšel, pa je številne delavce prepričala, da se koristi delavskega stanu ne štiti z razrednim bojem, ampak z resnim strokovnim delom, ki sloni na načelih krščanske ljubezni.

Ali si že naračil

Koledarček ZZZ

Za leta 1939?

Bogat je po vsebini, lep po obliki, okusen po vezavi
Stane samo 8.— din

Na 10 naročenih koledarčkov je 1 zastonj

Naroča se v centrali ZZZ,
Ljubljana - Čopova 1

PESTRE NOVICE

VOLILNI IZID PO STRANKARSKI PRIPADNOSTI

Na osnovi volilnih izidov so posamezne stranke in skupine dobile pri volitvah dne 11. decembra sledeče število glasov:

1. Jug. rad. zajednica	1.587.428
2. Hrv. seljačka stranka	733.523
3. Demokratska	150.687
4. Sam. dem. stranka	128.198
5. Jug. nac. stranka	125.767
6. Zemljoradniki	113.397
7. Aca Stanojevič	66.883
8. Dim. Ljotič	30.634
9. Hodžera	30.436
10. V. Djordjevič	25.000
11. Žika Topalovič	15.240
12. Drag. Jovanovič	12.899
13. Kmetško-delavska	7.562
14. Hakija Hadžić	4.168
15. Kukovec	3.116

Skupaj 3.035.438

V Prekmurju gradijo mostove. Vzorna skrb, ki jo poseveča banovina naši Slovenski Krajini, je izražena tudi v številnih javnih delih v vseh krajih Prekmurja. Tako gradijo zdaj poleg velikega mostu čez Muro pri Petanjcih tudi več manjših mostov na državnih in banovinskih cestah. V Martjancih gradijo zdaj nov most v bližini pokopališča. Dosedanji most je bil lesen in v že tako slabem stanju, da je bil promet po njem ogrožen, novi most pa bo iz železobetona in bo služil tudi v okras kraju.

132.000 din je bilo ukradenih pred nekaj dnevi iz neke poštne vreče na zagrebški pošti. Izginotje so ugotovili šele na glavni pošti, kjer so preštevali denar. Vreča, v kateri je bilo več kot milijon dinarjev, je bila izročena po uslužbencu, ki jo je moral predati glavni pošti. Preiskava ni mogla ugotoviti, kdo bi bil ukradel. Preden je vreča prišla v prave roke, so imeli z njo posla številni uslužbenci, ki pa vsi taje sleherno udeležbo pri tatvini.

Invalidski dom v Parizu je pogorel. Nedotaknjen je ostal samo osrednji del s kapelo, kjer je Napoleonov grob. Škoda zaradi požara je ogromna, ker ne bo uničenih dragocenosti v arhivu mogoče več nadomestiti. Niso še ugotovili, kaj je požar povzročilo.

V Džibutiju so Arabci in Somalijci priredili preteklo nedeljo velike manifestacije za Francijo in proti odstopitvi Džibutija Italiji.

Na Dunaju uprizorja okrožni vodja Globočnik skoraj vsak dan racije po trgovinah, da bi preprečil dvig cen, zlasti živil. Zlasti surovo maslo raste v ceni, a tudi sadje in druga živila. Dunajski listi se zlasti pritožujejo, ker rastejo cene tudi v ariziranih trgovinah. Njih lastniki naj vendar pomislijo, da so jim bile te trgovine podarjene. Ti apeli pa ne zaležejo dosti, kakor dokazujejo vsakodnevne racije. Zato so začeli nar. socialisti zelo strogo kaznovati dvig cen. Na deželi je bilo več trgovcev kaznovanih z globami po 25.000 do 30.000 mark, neka tekstilna tovarna na Štajerskem pa je morala plačati celo 200.000 RM globe.

Gen. Franco je odklonil božično premirje, ker da ne more sklepati božičnega premirja z notoričnimi brezbožniki.

PO ZEMELJSKI OBLI

Oče Slovencev odlikovan z najvišjim redom

Na sveti dan je Nj. kralj. Vis. knez namestnik Pavle sprejel v avdienci bivšega notranjega ministra dr. Antona Korošca in ga ob tej priliki odlikoval z redom Karadjordjeve zvezde prve stopnje. To je najvišje odlikovanje v miru, ki ga more kdo dobiti za izredne zasluge za državo. Navadno dobe to visoko odlikovanje suvereni.

Na dan sv. Štefana zjutraj je dr. Korošec odpotoval z ekspresnim vlakom v inozemstvo, kjer bo ostal krajši čas. Na železniško postajo v Belgradu so ministra dr. Korošca spremili ter mu želeli srečno pot minister dr. Mehmed Spaho, notranji minister M. Acimovič, gradbeni minister dr. Miha Krek, minister na razpoloženju Dimitrije Magarašević, šef kabineta predsedništva vlade dr. Jovo Markovič in najbližji dosedanji sodelavci ministra dr. Korošca.

† BLAZIJ GRČA,

starosta slovenske duhovščine

Na sveti dan zjutraj je umrl v Senčurju pri Kranju biseromašnik Blazij Grča, starosta slovenskih duhovnikov, vpokojeni župnik in škof. Zadnje leto je precej bolehal, pred božičem pa se mu je bolezen poslabšala in na božič je mirno v Gospodu zaspal. Naj počiva v miru!

Zborovanje katoliških vzgojiteljev

V torek, dne 27. XII. se je vršilo v frančiškanski dvorani v Ljubljani zborovanje Slomškovega in katehetskega društva, ki je krasno uspelo. Tega zborovanja katoliških vzgojiteljev se je udeležilo okoli 1000 oseb. Med odličniki so se udeležili zborovanja škof dr. Gregorij Rožman, prosvetni načelnik banske uprave prof. dr. Sušnik, predsednik Prosvetne zveze dr. Lukman, ga. banova dr. Natlačenova in ga. ministrica Sušnikova kot zastopnici katoliških mater, dalje štirje novi poslanci, to so: prof. Doleneč, Theuerschuh, Rigler in dr. Lavrič.

V Romuniji

Romunije se je, kakor poročajo, polastil strah, da ne bi morda spomladi postala žrtev kakšnih novih sprememb v srednji Evropi. Zato se sedaj trudi, da bi se zavarovala in je s spremembo svojega zunanega ministra napovedala tudi spremembo zunanje politike, ki da bo iskala prijateljske odnose z Nemčijo in Italijo. Pri Italiji bo gotovo našla razumevanje.

Gibanje Ukrajincev

Iz poljske in sovjetske Ukrajine javljajo vedno močnejšo propagando za ustanovitev neodvisne ukrajinske

Srečno novo leto žele vsem
svojim naračnikom, insecen-
tam in bealcem

Slovenec
Slovenski dom
Damoljub
Bagoljub

Ljubljana

Jugoslovanska tiskarna

Zborovanja in prireditve ZZZ

DNE 1. JANUARJA 1939:

SLADKI VRH: članski sestanek, kakor običajno. Poroča strok. tajnik tov. Rozman.

DNE 3. JANUARJA 1939:

CELJE: članski sestanek ob 6. uri zvečer v Domu v Samostanski ulici. Poroča strok. tajnik tov. Rozman.

DNE 6. JANUARJA 1939:

DUPLICA PRI KAMNIKU: Občni zbor ob 3. uri popoldne v prostorih tov. Hrovat Maksa.

DNE 8. JANUARJA 1939:

BOHINJSKA SREDNJA VAS: sestanek članstva v pevski sobi po deseti maši.

TRŽIČ: delavsko zborovanje in ustanovni sestanek ZZZ ob 9. uri dopoldne v prostorih Našega Doma.

DRUGE PRIREDITVE:

Skupina ZZZ v BOHINJSKI SREDNJI VASI priredi dne 6. januarja 1939 v dvorani gasilskega doma v Boh. Češnjici igro: »Koroški tihotapci«. Člani in prijatelji vljudno vabljeni!

države, kar povzroča velike skrbi poljski in sovjetski vladi, ki čutita, da ukrajinsko propagando podpira Nemčija.

Zapadne demokracije

Iz Anglije in Francije so pretekli teden javili izredno velike napore v oboroževanju, kar dokazuje, da se zapadne velesile skupno s severno Ameriko tudi pripravljajo, da bodo enkrat zopet mogle prevzeti vodstvo svetovne politike v svoje roke.

Italija

Italija je odpovedala pogodbo, ki jo je 1. 1935 s Francijo sklenila glede Tunizije in Abesinije. Tudi Italija se je mogočno pojavila v srednji Evropi in je bil obisk italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana na Madžarskem v tem pogledu značilen. Italija je Madžare prisilila, da so se zaenkrat odpovedali svojim zahtevam po Karpatski Ukrajini, da ne bi s tem spravljali v nevoljo Nemčije, ki tega noče dopustiti, a istočasno je Madžarsko potegnila v svoje zunanje-politično območje ter jo pridobila za to, da se bo z Jugoslavijo spoprijateljila. Italija si je na ta način zavarovala južnovzhodni del Evrope, da ne bi prišel pod vpliv Nemčije in tudi ne motil delovanja italijanskega in nemškega zaveznika.

Daljnji Vzhod

Japonska svojima evropskima zaveznikom Italiji in Nemčiji pridno pomaga na daljnem Vzhodu, kjer dela Angliji in Franciji ter Rusiji težave, tako da se ne morejo z vso vnemo posvetiti Evropi, kakor tudi Italija in Nemčija pomagata Japoncem s tem, da Angliji in Franciji delata težave v Evropi, da se ne moreta bolj uspešno zoperstavljati Japoncem, ko uresničujejo svoje davne sanje.

★

ŠVRK RUBRIKA

SKOZI ŠPRANJO SE VIDI!

Skozi špranjo se včasih tudi kaj vidi. Zve se resnica, ki je sicer drugače prikrita. »Delavska pravica« je zapisala, da je JSZ nameravala sama Rozmana Petra odpušiti. Samo zakaj, tega po pravici ni povedala. Skozi špranjo se vidi zato, ker se krči članarina. Vedno manj je članov, vedno manj denarja, mesec pa je tako presneto hitro na okoli. Skozi špranjo se vidi, da blagajna ukazuje zopet, da se nekatere zmožne proglasi za nesposobne.

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

V LJUBLJANI - Kopitarjeva ul. 6-II

Izvršuje različne vezave vseh vrst knjig in zapiskov od preproste do luksuzne opreme

Zavod za črtanje poslovnih knjig, šolskih zvezkov, blokov, notesov i. t. d.

Posebni oddelek za izdelovanje usnjenega galanterijskega blaga: aktovk, damskih torbic, denarnic, listnic, futralov in ostalih tovrstnih izdelkov

Točno delo!

Nizke cene!

Srečno in veselo

Novo leto želi

LEKARNA

Dr. G. PICCOLI

LJUBLJANA, Tyrševa cesta 6
(nasproti nebotičnika)

Tudi Vi želite dobro
blago po nizki ceni!

Pridite v novo trgovino

Joško OLUP mlajši

LJUBLJANA - Stari trg št. 1

Velika izbira sport in kamgarn oblek ter manufakture iz priznanih tuzemskih in inozemskih tovarn

Srečno in veselo Novo leto
želi vsem svojim odjemalcem

modni atelje za dame in gospode

Franc Nose, krojaški mojster
LJUBLJANA, Šmartinska cesta 9

Srečno in veselo Novo leto 1939
želi vsem svojim odjemalcem

I. VESEL - KAVARNA IN BUFFET

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta
V Palači Vzajemne zavarovalnice

Kupujte le pri tvrdkah,
ki inserirajo v „Slovenskem delavcu“

Hranilnica in posojilnica
Kamnik-Šutna

želi srečno in blagoslovljeno novo leto
1939

Srečno in veselo Novo leto
želi vsem svojim odjemalcem

MARIJA BAJDA

LJUBLJANA, Študentovska ulica 9
Trgovina »Pri Marički«

Srečno in veselo Novo leto
želim vsem svojim poslovnim prijateljem
in odjemalcem!

Rudolf Kraševac, knjigovez
LJUBLJANA - Študentovska ulica

„Ja, če bi aparat stal le 1000 Din,
Takrat bi ga pa tudi jaz kupil...“

Takih želja smo dosedaj slišali mnogo.
Nam vsem so se zdele neizpolnjive. —
In danes?

Tovarna „RADIONE“ prinaša na trg nov
aparat na električni tok z vdelanim zvoč-
nikom, za normalne in dolge valove.

Aparat sprejema 20—30 postaj, deluje na
vsak tok in vsako napetost ter rabi le 15
watov, tako da stane poraba toka v Ljub-
ljani le 10 par, na deželi pa le 7 par na
uro! — Oglejte si ga pri nas!

le za Din

750.-

„RADIO“ družba z o. z. v LJUBLJANI
Miklošičeva cesta št. 7

VINO VSEH VRST

v sodčkih in
steklenicah

dobite pri

CENTRALNI
VINARNI

V LJUBLJANI
FRANKOPANSKA UL. 11

Telefon št. 25-73